2024/627

7.3.2024

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2024/627

ze dne 18. prosince 2023

k návrhu aktualizovaného integrovaného vnitrostátního plánu Řecka v oblasti energetiky a klimatu na období 2021–2030 a k souladu opatření Řecka s unijním cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace

(Pouze řecké znění je závazné)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 ([1]), a zejména na čl. 9 odst. 2 a čl. 14 odst. 6 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 ([2]), a zejména na čl. 7 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

Doporučení k návrhu aktualizovaného integrovaného vnitrostátního plánu Řecka v oblasti energetiky a klimatu (NKEP) Řecka pokrývajícího období 2021–2030

(1) Řecko předložilo svůj návrh aktualizovaného integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu dne 3. listopadu 2023.

(2) Vzhledem k tomu, že Řecko předložilo návrh aktualizace pozdě, měla Evropská komise na vypracování svého posouzení pouze omezený čas, aby stihla toto doporučení přijmout šest měsíců před tím, než mají být předloženy konečné aktualizované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu, jak požaduje čl. 9 odst. 2 nařízení (EU) 2018/1999.

(3) Článek 3 a příloha I nařízení (EU) 2018/1999 (dále jen „nařízení o správě“) stanoví prvky, které mají aktualizované integrované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu obsahovat. V prosinci 2022 přijala Komise pokyny pro členské státy týkající se procesu a rozsahu přípravy návrhu a konečné verze aktualizovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu ([3]). V pokynech byly určeny osvědčené postupy a popsány důsledky nedávného politického, právního a geopolitického vývoje v politikách v oblasti energetiky a klimatu.

(4) V souvislosti s plánem REPowerEU ([4]) a v rámci cyklů evropského semestru 2022 a 2023 se Komise výrazně zaměřila na reformní a investiční potřeby členských států v oblasti energetiky a klimatu, aby urychlením ekologické a spravedlivé transformace posílila energetickou bezpečnost a cenovou dostupnost. To se odráží ve zprávách o Řecku za roky 2022 a 2023 ([5]) a v doporučeních Rady Řecku ([6]). Nejnovější doporučení pro zemi by měly členské státy zohlednit v konečných verzích svých aktualizovaných integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu.

([1]) Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1.
([2]) Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1.
([3]) Sdělení Komise o pokynech pro členské státy k aktualizaci vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu na období 2021–2030 (Úř. věst. C 495, 29.12.2022, s. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD (2022) 609 final, SWD (2023) 608 final.
([6]) COM(2022) 609, doporučení pro doporučení Rady; COM(2023) 608 final, doporučení pro doporučení Rady.

(5) Doporučení Komise týkající se plnění vnitrostátních cílů podle nařízení o „sdílení úsilí“ ([7]) vycházejí z pravděpodobnosti, že členské státy dodrží cíle pro rok 2030, s přihlédnutím k pravidlům pro využívání flexibility podle uvedeného nařízení.

(6) Cílem doporučení Komise týkajících se zachycování, využití a ukládání uhlíku (CCUS) je získat přehled o zamýšleném zavádění těchto technologií na vnitrostátní úrovni, včetně informací o ročních objemech CO_2, u nichž se plánuje, že budou do roku 2030 zachyceny, v členění podle zdroje zachyceného CO_2 pocházejícího ze zařízení, na něž se vztahuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ([8]), nebo z jiných zdrojů, jako jsou biogenní zdroje nebo zachycování přímo ze vzduchu; o plánované dopravní infrastruktuře pro CO_2 a o případné vnitrostátní kapacitě pro ukládání CO_2 a objemech vtláčení CO_2, u nichž se plánuje, že budou v roce 2030 k dispozici.

(7) Doporučení Komise týkající se výkonnosti podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 (nařízení o využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví – dále jen „nařízení o LULUCF“) ([9]) se zabývají tím, jak členský stát naplňuje pravidlo nulového pasivního zůstatku na období 2021–2025 (období 1) a svůj vnitrostátní cíl pro období 2026–2030 (období 2) s přihlédnutím k pravidlům pro využívání flexibility stanoveným v uvedeném nařízení. Doporučení Komise rovněž zohledňují, že v období 1 budou případná překročení emisí podle nařízení o LULUCF automaticky převedena pod nařízení o „sdílení úsilí“.

(8) Má-li adaptace na změnu klimatu náležitě podpořit dosažení cílů v oblasti energetiky a zmírňování změny klimatu, je nezbytné identifikovat potenciální nebezpečí, která jsou se změnou klimatu spojená, a analyzovat zranitelnost a rizika v oblasti klimatu, která mohou mít dopad na příslušné oblasti, obyvatelstvo nebo odvětví. Doporučení Komise týkající se adaptace zohledňují, v jaké míře Řecko do svého aktualizovaného NKEP začlenilo adaptační cíle, které zohledňují klimatická rizika, jež by Řecku mohla bránit v plnění cílů a úkolů energetické unie. V situaci měnících se klimatických podmínek vyžaduje zvláštní pozornost hospodaření s vodou, a to s ohledem na rizika narušení dodávek elektřiny, neboť povodně, vysoké teploty a sucho mají dopad na výrobu energie.

(9) Doporučení Komise týkající se ambicí ve věci obnovitelných zdrojů energie vycházejí ze vzorce uvedeného v příloze II nařízení (EU) 2018/1999, který je založen na objektivních kritériích; a z hlavních politik a opatření, které v návrhu aktualizovaného NKEP Řecka chybí, a to tak, aby bylo možné včas a nákladově efektivním způsobem dosáhnout vnitrostátního příspěvku Řecka k závaznému cíli Unie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů ve výši nejméně 42,5 % v roce 2030, a to se společným úsilím o jeho zvýšení na 45 % podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ([10]), pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů. Doporučení Komise rovněž vycházejí z příspěvku Řecka ke specifickým cílům článků 15a, 22a, 23, 24 a 25 uvedené směrnice a ze souvisejících politik a opatření k jejímu rychlému provedení ve vnitrostátním právu a uplatňování. Doporučení odrážejí význam rozvoje komplexního dlouhodobého plánování pro zavádění energie z obnovitelných zdrojů, a zejména větrné energie, s cílem zvýšit viditelnost evropského výrobního odvětví a provozovatelů sítí v souladu s evropským balíčkem opatření v oblasti větrné energie ([11]).

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 26); ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/857 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/842 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a nařízení (EU) 2018/1999 (Úř. věst. L 111, 26.4.2023, s. 1).

([8]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32).

([9]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ze dne 30. května 2018 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 a rozhodnutí č. 529/2013/EU (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 1); ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/839 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/841, pokud jde o oblast působnosti, zjednodušení pravidel pro vykazování a zajištění souladu a stanovení cílů členských států pro rok 2030, a nařízení (EU) 2018/1999, pokud jde o zlepšení monitorování, vykazování, sledování pokroku a přezkum (Úř. věst. L 107, 21.4.2023, s. 1).

([10]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652 (Úř. věst. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([11]) Sdělení o Evropském akčním plánu pro větrnou energii, COM(2023) 669 final ze dne 24. října 2023, a sdělení o plnění cílů EU v oblasti obnovitelné energie na moři, COM(2023) 668 final.

(10) Doporučení Komise týkající se vnitrostátního příspěvku v oblasti energetické účinnosti vycházejí z článku 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ([12]) o energetické účinnosti a vzorce v příloze I uvedené směrnice a ze souvisejících politik a opatření, kterými se provádí.

(11) Doporučení Komise se zaměřují zvláště na cíle, úkoly a příspěvky a související politiky a opatření k naplnění plánu REPowerEU za účelem rychlého ukončení závislosti na ruských fosilních palivech. Jsou v nich zohledněny zkušenosti získané při provádění balíčku „Bezpečná zima díky úsporám plynu“ ([13]). Doporučení odrážejí naléhavou nutnost zvýšit odolnost energetického systému s ohledem na povinnosti vyplývající z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ([14]) o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ([15]) o bezpečnosti dodávek zemního plynu v souladu s doporučením Komise o ukládání energie ([16]).

(12) Doporučení Komise zohledňují potřebu urychlit integraci vnitřního trhu s energií s cílem zvýšit úlohu flexibility a posílit postavení spotřebitelů a zajistit jejich ochranu. Doporučení Komise rovněž zohledňuje důležitost zjištění počtu domácností trpících energetickou chudobou v souladu s požadavky článku 3 nařízení (EU) 2018/1999 a doporučení Komise (EU) 2023/2407 ([17]).

(13) Doporučení Komise odrážejí význam zajištění dostatečných investic do výzkumu a inovací v oblasti čisté energie s cílem podpořit jejich rozvoj a výrobní kapacity, včetně vhodných politik a opatření pro energeticky náročná průmyslová odvětví a další podniky, a dále potřebu zvýšit kvalifikaci pracovní síly pro průmysl s nulovými čistými emisemi s cílem upevnit v Unii silnou, konkurenceschopnou a čistou ekonomiku.

(14) Doporučení Komise vycházejí ze závazků přijatých v rámci Pařížské dohody, pokud jde o postupný útlum využívání fosilních paliv, jakož i z důležitosti postupného ukončování dotací na fosilní paliva.

(15) Doporučení Komise týkající se investičních potřeb navazují na její posouzení, zda návrh aktualizovaného plánu poskytuje celkový přehled investičních potřeb k dosažení cílů, úkolů a příspěvků pro všechny rozměry energetické unie, zda uvádí zdroje financování a rozlišuje přitom soukromé a veřejné zdroje a zda uvádí investice, které jsou v souladu s plánem Řecka pro oživení a odolnost, řeckými plány spravedlivé územní transformace a doporučeními pro Řecko na období 2022–2023 vydanými v rámci evropského semestru; a zahrnuje důkladné makroekonomické posouzení plánovaných politik a opatření. NKEP by měl zajistit transparentnost a předvídatelnost vnitrostátních politik a opatření, aby se posílila investiční jistota.

(16) Doporučení Komise odrážejí zásadní význam širokých regionálních konzultací a zajištění včasné a inkluzivní konzultace o plánu, včetně účinné účasti veřejnosti s dostatečnými informacemi a časovým rámcem, v souladu s Aarhuskou úmluvou ([18]).

([12]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (přepracované znění) (Úř. věst. L 231, 20.9.2023, s. 1).

([13]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, „Bezpečná zima díky úsporám plynu“, COM(2022) 360 final.

([14]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ze dne 5. června 2019 o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 1).

([15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010 (Úř. věst. L 280, 28.10.2017, s. 1).

([16]) Doporučení Komise ze dne 14. března 2023 o ukládání energie – podpora dekarbonizovaného a bezpečného energetického systému EU, C(2023) 1729 (Úř. věst. C 103, 20.3.2023, s. 1).

([17]) Doporučení Komise (EU) 2023/2407 ze dne 20. října 2023 týkající se energetické chudoby, C(2023) 4080 (Úř. věst. L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([18]) Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně ve věcech životního prostředí ze dne 25. června 1998 (Aarhuská úmluva).

(17) Doporučení Komise týkající se spravedlivé transformace odrážejí posouzení toho, zda řecký plán dostatečně podrobně identifikuje příslušné sociální dopady klimatické a energetické transformace a její dopady na zaměstnanost a dovednosti a zda popisuje odpovídající doprovodné politiky a opatření, které spravedlivou transformaci podporují, přičemž současně přispívá k prosazování lidských práv a genderové rovnosti.

(18) Doporučení Komise Řecku vycházejí z posouzení jeho návrhu aktualizovaného NKEP ([19]), které se zveřejňuje souběžně s tímto doporučením.

(19) Řecko by mělo tato doporučení náležitě zohlednit při vytváření konečné verze svého aktualizovaného integrovaného NKEP, který má být předložen do 30. června 2024.

Doporučení týkající se souladu s unijním cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace

(20) Podle nařízení (EU) 2021/1119 (evropský právní rámec pro klima) je Komise povinna posoudit soulad vnitrostátních opatření s cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace. Soulad opatření Řecka s těmito cíli již Komise posoudila ([20]). Níže uvedená doporučení z uvedeného posouzení vycházejí. Řecko mělo tato doporučení náležitě zohlednit a naplnit je v souladu s evropským právním rámcem pro klima.

(21) Aby byla zajištěna účinnost strategií a plánů pro adaptaci na změnu klimatu, je nezbytné řádně stanovit, jaká potenciální rizika související se změnou klimatu mohou ovlivnit určitou oblast nebo odvětví. Předpokladem strategické a dobře nastavené adaptační politiky je důkladné posouzení rizik. Mělo by vycházet z nejnovějších vědeckých poznatků o klimatu a z výsledků zátěžových testů a mělo by být pravidelně aktualizováno, aby bylo možné určit obyvatelstvo, infrastrukturu a odvětví, které jsou vůči změně klimatu nejzranitelnější. Za účelem zlepšení připravenosti a odolnosti je třeba zavést adaptační opatření. Mohou být připravena prostřednictvím adaptačních postupů, které stanoví posloupnost opatření k dosažení adaptačního cíle. Pro udržení odpovědnosti a zlepšení adaptační politiky je nezbytné monitorování a hodnocení adaptačních snah. Prostředky na adaptaci lze získat z různých nástrojů financování EU. Při sestavování vnitrostátních plánů v rámci příslušných fondů EU by členské státy měly zvláštní pozornost věnovat otázkám odolnosti vůči změně klimatu. Žádný z výdajů by neměl poškozovat adaptaci: to znamená že by neměl zvyšovat zranitelnost příjemců ani jiných subjektů.

(22) Nejohroženějšími komunitami jsou ty, u nichž je vyšší pravděpodobnost, že budou změnou klimatu zasaženy. Nerovnoměrné vystavení různých regionů a socioekonomických skupin dopadům změny klimatu a jejich zranitelnost vůči těmto dopadům mají za následek, že se již existující nerovnosti a zranitelnost prohlubují. Nerovnoměrnou zátěž spojenou s klimatickými riziky by měla snížit spravedlivá odolnost; ta by také měla zajistit, aby byly přínosy adaptace rozděleny spravedlivě. Klíčovým prvkem pro předcházení potenciálním škodám nebo pro jejich zmírnění, pro využití příležitostí a pro zvládání důsledků je systémová schopnost přizpůsobit se změně klimatu. Fyzické dopady změny klimatu se vyvíjejí rychleji, než se očekávalo. Na všech úrovních státní správy a ve veřejném i soukromém sektoru je třeba dosáhnout pokroku v adaptační kapacitě a k tomu je potřebné větší povědomí o zranitelnosti a rizicích. Aktéry změn jsou zúčastněné strany ze soukromého sektoru, neboť poskytují informace, zdroje, kapacity a financování.

(23) Účinné a nákladově efektivní možnosti přizpůsobení se změně klimatu a jejího zmírňování nabízejí přírodě blízká řešení, je-li jejich zavádění podporováno strategickými rámci, politikami a financováním. Tato řešení lze realizovat samostatně nebo je lze začlenit do jiných adaptačních a zmírňujících opatření v kombinaci s technologickými nebo infrastrukturními řešeními. Při realizaci musí být zohledněna složitost ekosystémů a předpokládané účinky změny klimatu, místní kontext, související zájmy a hodnoty i socioekonomické podmínky,

([19]) SWD(2023) 929.

([20]) Zpráva o pokroku EU při provádění opatření v oblasti klimatu za rok 2023, COM(2023) 653 final, a pracovní dokument útvarů Komise o posouzení pokroku v oblasti přizpůsobení se změně klimatu v jednotlivých členských státech podle evropského právního rámce pro klima, SWD(2023) 932.

DOPORUČUJE ŘECKU:

POKUD JDE O NÁVRH AKTUALIZOVANÉHO VNITROSTÁTNÍHO PLÁNU V OBLASTI ENERGETIKY A KLIMATU PODLE NAŘÍZENÍ (EU) 2018/1999

1. Doplnit informace o stávajících a plánovaných politikách a opatřeních, včetně těch v zemědělství, které by měly přispět k tomu, aby byl plněn vnitrostátní cíl v oblasti skleníkových plynů podle nařízení o „sdílení úsilí". V případě potřeby upřesnit dodatečné politiky a opatření a jasně vymezit jejich oblast působnosti, časový plán a pokud možno očekávaný dopad na snížení emisí skleníkových plynů, a to i v případě opatření v programech financování Unie, jako je společná zemědělská politika.

2. Určit objem emisí CO_2, které by mohly být do roku 2030 každoročně zachyceny, včetně zdroje. Uvést podrobnosti o způsobu přepravy zachyceného CO_2.

3. Stanovit konkrétní cestu k dosažení vnitrostátního cíle v oblasti LULUCF stanoveného v nařízení (EU) 2018/841. Uvést další podrobnosti o plánovaných a stávajících opatřeních, včetně kvantifikace jejich očekávaných dopadů, aby se zajistilo, že pohlcení skleníkových plynů v tomto odvětví bude účinně sladěno s cílem EU pro čisté pohlcení do roku 2030 ve výši −310 milionů tun ekvivalentu CO_2 a s vnitrostátním cílem pro pohlcení ve výši −1154 kilotun ekvivalentu CO_2 stanoveným v nařízení (EU) 2018/841. Poskytnout jasné informace o tom, jak jsou veřejné prostředky (jak unijní fondy, včetně společné zemědělské politiky, tak státní podpora) a soukromé financování prostřednictvím režimů uhlíkového zemědělství důsledně a účinně využívány k dosažení vnitrostátního cíle pro čisté pohlcení. Poskytnout informace o stavu a pokroku, kterého má být dosaženo při zajišťování zlepšení směrem k vyšším úrovním přesnosti/zeměpisně přesným souborům údajů pro monitorování, vykazování a ověřování v souladu s částí 3 přílohy V nařízení (EU) 2018/1999.

4. Poskytnout doplňující analýzu příslušné zranitelnosti a rizik v oblasti klimatu, pokud jde o dosažení vnitrostátních cílů, úkolů a příspěvků a politiky a opatření v jednotlivých rozměrech energetické unie. Lépe popsat a kvantifikovat vazbu na konkrétní cíle a politiky energetické unie, které by adaptační politiky a opatření měly podporovat. V situaci měnících se klimatických podmínek věnovat zvláštní pozornost hospodaření s vodou, a to s ohledem na rizika narušení dodávek elektřiny, neboť povodně, vysoké teploty a sucho mají dopad na výrobu energie.

5. Zahrnout orientační trajektorii s referenčními body pro roky 2025 a 2027 k dosažení vnitrostátního příspěvku Řecka ve výši 44 % k závaznému cíli Unie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů pro rok 2030 podle čl. 4 písm. a) bodu 2 nařízení (EU) 2018/1999.

6. Poskytnout dlouhodobý plán zavádění technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů v příštích deseti letech s výhledem do roku 2040. Zahrnout orientační cíl pro inovativní technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030 v souladu se směrnicí (EU) 2018/2001 v platném znění. Zahrnout specifické cíle, které přispějí k orientačnímu dílčímu cíli v budovách a průmyslu pro rok 2030, a závazný dílčí cíl pro paliva z obnovitelných zdrojů nebiologického původu (RFNBO) v průmyslu do roku 2030 v souladu se směrnicí (EU) 2018/2001 v platném znění. Zahrnout orientační cíl pro vytápění a chlazení, aby bylo dosaženo navýšení uvedené v příloze 1 A směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění, a orientační cíl v oblasti dálkového vytápění a chlazení na období 2021–2030. Upřesnit, jakého cíle hodlá Řecko dosáhnout v odvětví dopravy prostřednictvím povinnosti dodavatelů paliv, a to i prostřednictvím dílčího cíle pro pokročilá biopaliva a pro paliva z obnovitelných zdrojů nebiologického původu (RFNBO), přičemž je třeba zajistit, aby byla v roce 2030 dodržena minimální úroveň paliv RFNBO.

7. Dále rozpracovat politiky a opatření způsobem, který umožní včasné a nákladově efektivní dosažení vnitrostátního příspěvku Řecka k závaznému cíli Unie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů ve výši nejméně 42,5 % do roku 2030, s ohledem na společné úsilí o jeho zvýšení na 45 %. Popsat zejména, jak plánuje urychlit povolování v souladu s ustanoveními směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění. Popsat, jak hodlá urychlit zavádění obnovitelných zdrojů prostřednictvím přijetí smluv o nákupu elektřiny z obnovitelných zdrojů a záruk původu. Podrobněji rozpracovat opatření pro zajištění příznivého rámce na podporu vlastní spotřeby a energetických společenství, včetně konkrétních kvantitativních cílů. Poskytnout další informace o tom, jak hodlá urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie a postupné vyřazování fosilních paliv v odvětví vytápění a chlazení v souladu se směrnicí (EU) 2018/2001 v platném znění, včetně zajištění rámce na podporu větší integraci mezi sítěmi pro výrobu elektřiny a sítěmi pro vytápění a chlazení. Zahrnout srovnatelná opatření na podporu vodíku v průmyslu a připravit EU na obchod s vodíkem z obnovitelných zdrojů.

8. Zahrnout posouzení domácích dodávek lesní biomasy pro energetické účely v letech 2021–2030 v souladu se zpřísněnými kritérii udržitelnosti podle článku 29 směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění. Zahrnout posouzení slučitelnosti předpokládaného využívání lesní biomasy k výrobě energie se závazky Řecka podle revidovaného nařízení o LULUCF, zejména pro období 2026–2030, spolu s vnitrostátními opatřeními a politikami k zajištění této slučitelnosti. Vypracovat opatření na podporu udržitelné výroby biometanu s ohledem na profil spotřeby zemního plynu v Řecku a stávající infrastruktury, použití digestátu a využívání biogenního CO_2.

9. V co největší možné míře poskytnout očekávaný harmonogram kroků vedoucích k přijetí legislativních a nelegislativních politik a opatření, kterými se ustanovení směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění provádějí ve vnitrostátním právu a uplatňují, zejména pokud jde o opatření uvedená v předchozích bodech.

10. Zahrnout vnitrostátní příspěvek v oblasti energetické účinnosti pro konečnou spotřebu energie do závazného cíle Unie v oblasti konečné spotřeby energie pro rok 2030 v souladu s článkem 4 a přílohou I směrnice (EU) 2023/1791 nebo jeho výši vyrovnat revidovanému orientačnímu vnitrostátnímu příspěvku, který Komise předloží každému členskému státu do 1. března 2024 podle čl. 4 odst. 5 uvedené směrnice. Zahrnout vnitrostátní příspěvek v oblasti energetické účinnosti do orientačního cíle Unie v oblasti spotřeby primární energie v souladu s článkem 4 a přílohou I směrnice (EU) 2023/1791. Uvést objem snížení spotřeby energie, kterého mají dosáhnout všechny veřejné subjekty, v členění podle odvětví, a celkovou podlahovou plochu vytápěných nebo chlazených budov ve vlastnictví veřejných subjektů, které mají být každoročně renovovány, nebo odpovídající roční úspory energie, jichž má být dosaženo. Uvést objem kumulativních úspor energie, kterých má být dosaženo v období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2030, a vysvětlit, jak byla stanovena roční míra úspor a výchozí hodnota pro výpočet.

11. Stanovit úplné politiky a opatření k dosažení vnitrostátních příspěvků v oblasti energetické účinnosti a zejména poskytnout informace o opatřeních na úsporu energie s cílem zajistit dosažení požadovaného objemu kumulativních úspor energie u konečné spotřeby do roku 2030. Specifikovat robustní programy financování v oblasti energetické účinnosti a systémy finanční podpory, které jsou schopny mobilizovat soukromé investice a dodatečné spolufinancování. Podrobně popsat úlohu vnitrostátního fondu pro energetickou účinnost, jak je definován v článku 30 směrnice (EU) 2023/1791, při plnění vnitrostátních příspěvků k cíli EU v oblasti energetické účinnosti, včetně využití finančních nástrojů v rámci tohoto fondu.

12. Zahrnout aktualizované ambice týkající se zajištění vysoce energeticky účinného a dekarbonizovaného vnitrostátního fondu budov a přeměny stávajících budov na budovy s nulovými emisemi do roku 2050, včetně průběžných milníků pro roky 2030 a 2040, a srovnání těchto milníků s nejnovější dlouhodobou strategií renovací. Zahrnout více informací o souvisejících opatřeních pro budovy a uvést jejich očekávaný dopad na úspory energie.

13. Posílit odolnost svého energetického systému stanovením jasných cílů a opatření pro řešení omezených nebo přerušených dodávek a předložením politik a opatření, kterými se naléhavá nutnost adaptace na změnu klimatu začlení do energetického systému. Posoudit adaptaci ropné infrastruktury (rafinérie, zásoby ropy) vzhledem k očekávanému poklesu poptávky po ropě a k přechodu na nízkouhlíkové alternativy.

14. Předložit jasné cíle a úkoly týkající se reakce na poptávku, aby se na základě posouzení potřeb flexibility zlepšila flexibilita energetického systému, a popsat konkrétní opatření k usnadnění integrace do energetického systému v souvislosti s článkem 20a směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění. Rozvést, jak mohou opatření uvedená v návrhu aktualizovaného NKEP přispět k rozvoji konkurenčnějších maloobchodních trhů s energií a posílit postavení spotřebitelů na maloobchodním trhu.

15. Doplnit přístup týkající se energetické chudoby o další podrobnosti o stávajících a možných opatřeních k řešení energetické chudoby a o vyčleněných finančních zdrojích z hlediska sociální politiky (cenová dostupnost) i strukturálních energetických opatření, zejména pokud jde o přístup k energetické účinnosti, renovaci budov a obnovitelným zdrojům energie, s přihlédnutím k doporučení Komise (EU) 2023/2407 týkající se energetické chudoby. Vysvětlit, jak se předpokládá využití opatření v oblasti energetické účinnosti v rámci systému povinného zvyšování energetické účinnosti ke zmírnění energetické chudoby, jak to vyžaduje nařízení (EU) 2018/1999.

16. Podrobněji vyjasnit vnitrostátní cíle v oblasti výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti za účelem zavádění čistých technologií a v této souvislosti stanovit cestu pro roky 2030 a 2050 na podporu dekarbonizace průmyslu a přechodu podniků na klimaticky neutrální a oběhové hospodářství. Předložit politiky a opatření na podporu rozvoje projektů pro nulové čisté emise, včetně těch, které jsou relevantní pro energeticky náročná odvětví. Popsat předvídatelný a zjednodušený regulační rámec pro povolovací postupy a způsob, jakým bude tam, kde je to potřebné, zjednodušen přístup k vnitrostátnímu financování. Poskytnout podrobné politiky a opatření pro digitalizaci energetického systému, jež umožní rozvoj dovedností souvisejících s čistou energií a usnadní otevřený obchod pro odolné a udržitelné dodavatelské řetězce klíčových součástí a zařízení pro nulové čisté emise.

17. Specifikovat reformy a opatření k mobilizaci soukromých investic, které jsou potřebné k dosažení cílů v oblasti energetiky a klimatu. Poskytnout komplexní a ucelený přehled potřeb veřejných a soukromých investic v souhrnu a v členění podle odvětví. Doplnit přístup „shora dolů“ pro celé hospodářství projektově specifickým posouzením „zdola nahoru“ podle pěti rozměrů energetické unie. Uvést rozpis celkových investičních potřeb s dalšími informacemi o vnitrostátních, regionálních a unijních zdrojích financování a také o soukromých finančních zdrojích, které mají být mobilizovány. Přidat stručný popis typu režimu finanční podpory zvoleného pro provádění politik a opatření financovaných z veřejného rozpočtu, financování Unie, a využívání kombinovaných finančních nástrojů využívajících granty, půjčky, technickou pomoc a veřejné záruky, včetně úlohy vnitrostátních podpůrných bank v příslušných režimech a/nebo způsobu mobilizace soukromého financování. Zvážit jako možný zdroj financování nákladově efektivní provádění převodů do jiných členských států podle nařízení o „sdílení úsilí“. Poskytnout důkladné posouzení makroekonomického dopadu plánovaných politik a opatření.

18. Podrobněji vysvětlit, jak a do kdy hodlá Řecko ukončit dotace na fosilní paliva. Podrobněji vysvětlit, jak Řecko plánuje postupné vyřazování pevných fosilních paliv pro výrobu energie objasněním souvisejících závazků a opatření.

19. Dále upřesnit analytický základ poskytnutím projekcí podle plánovaných politik a opatření týkající se toho, jak se bude energetický systém vyvíjet s výhledem do roku 2040.

20. Poskytnout podrobné informace o důsledcích klimatické a energetické transformace v sociální oblasti a v oblasti zaměstnanosti a dovedností nebo o jakýchkoli jiných distribučních dopadech této transformace a o plánovaných cílech, politikách a opatřeních na podporu spravedlivé transformace, a to i na ostrovech. Specifikovat formu podpory, dopad iniciativ, cílové skupiny a vyčleněné zdroje s ohledem na doporučení Rady ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu ([21]). Zajistit soulad mezi časovým plánem pro postupné ukončení těžby uhlí a uzavřením jednotlivých hnědouhelných elektráren uvedeným v územních plánech přechodu a konečným aktualizovaným NKEP. V co největší možné míře zahrnout více prvků, které poskytnou odpovídající analytický základ pro přípravu budoucího sociálního klimatického plánu v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ([22]), včetně informací o tom, jak posoudit problémy a sociální dopady systému obchodování s emisemi pro spalování paliv v budovách, silniční dopravě a dalších odvětvích na nejzranitelnější skupiny, a určit potenciální příjemce prostředků a příslušný rámec politiky. Vysvětlit, jak rámec politik stanovený v NKEP přispěje k vypracování sociálního klimatického plánu Řecka a jak bude zajištěna soudržnost mezi oběma plány.

21. Zajistit, aby se vypracování plánu mohla inkluzivně a v přiměřeném časovém rámci účastnit veřejnost a v široké míře také místní orgány a občanská společnost. Poskytnout jasný přehled o tom, jak konzultační proces umožní širokou veřejnou účast všech příslušných orgánů, občanů a zúčastněných stran, včetně sociálních partnerů, na vypracování návrhu i konečné verze aktualizovaného plánu. Poskytnout shrnutí názorů vyjádřených různými aktéry a souhrn toho, jak jsou názory vyjádřené během konzultací v plánu promítnuty.

22. Zintenzivnit regionální spolupráci se sousedními členskými státy v rámci skupiny na vysoké úrovni pro propojení plynových sítí střední a jihovýchodní Evropy (CESEC) s cílem dále integrovat společné výzvy a společné cíle v oblasti propojení, energie z obnovitelných zdrojů a vnitřního trhu. Popsat, jak Řecko plánuje do roku 2025 vytvořit rámec pro spolupráci s jinými členskými státy v souladu s článkem 9 směrnice (EU) 2023/2413. Pokračovat v úsilí o podepsání obou požadovaných dvoustranných ujednání o solidaritě pro zajištění bezpečnosti dodávek plynu se sousedními zeměmi (Bulharskem a Itálií).

([21]) Doporučení Rady ze dne 16. června 2022 ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 35).

([22]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060 (Úř. věst. L 130, 16.5.2023, s. 1).

POKUD JDE O SOULAD VNITROSTÁTNÍCH OPATŘENÍ S CÍLEM KLIMATICKÉ NEUTRALITY A SE ZAJIŠTĚNÍM POKROKU V OBLASTI ADAPTACE PODLE NAŘÍZENÍ (EU) 2021/1119

1. Posoudit příslušná zranitelná místa a rizika související s vlnami veder, povodněmi a suchem. Připravit komplexní posouzení rizik a zranitelných míst se zvláštním zaměřením mimo jiné na zemědělství, hospodaření s vodou a lesnictví. Zajistit pokrok v provádění adaptačních opatření. Zajistit, aby adaptační politiky byly systematicky a pravidelně monitorovány a vyhodnocovány a aby se výsledky promítly do následného revidovaného navrhování a provádění politik. Klást větší důraz na otázky odolnosti vůči změně klimatu při využívání podpory z programů financování Unie, jako je společná zemědělská politika, financování politiky soudržnosti a dalších příslušných fondů EU. Finanční prostředky Unie by měly být vynakládány tak, aby zvyšovaly odolnost vůči změně klimatu a nezvyšovaly zranitelnost (tedy tak, aby významně nepoškozovaly adaptaci).

2. Zapojit do tvorby a provádění adaptační politiky Řecka skupiny zúčastněných stran, které jsou vůči dopadům změny klimatu obzvláště zranitelné. Zlepšit koordinaci mezi jednotlivými úrovněmi správy (celostátní/regionální/místní) s cílem sladit nástroje plánování a napomoci koordinovaným intervencím zaměřeným na systémovou transformaci. Zapojit do tvorby a provádění politik a do souvisejících investic sociální partnery a zúčastněné strany ze soukromého sektoru. Dokumentovat postupy a výsledky příslušných konzultací.

3. Podporovat ve vnitrostátních strategiích, politikách a plánech přírodě blízká řešení a ekosystémově založenou adaptaci a poskytovat investice na jejich zavádění.

V Bruselu dne 18. prosince 2023.

Za Komisi
Kadri SIMSON
členka Komise